



### Założenia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Źródła Rajeczniczy PLH240033

Specjalny obszar ochrony siedlisk Źródła Rajeczniczy PLH240033 został wyznaczony w związku z wypełnieniem zobowiązań Polski wynikających z Dyrektywy Rady 92/43/EWG z 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory. Ostoja Źródła Rajeczniczy została zatwierdzona przez Komisję Europejską, jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (Decyzja Komisji 2011/64/UE z 10 stycznia 2011r.).

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Źródła Rajeczniczy położony jest na terenie gminy Irządze i Szczekociny, w obrębie większego kompleksu leśnego o nazwie „Lasy Pradelskie”. Obejmuje źródliskowy, zabagniony obszar potoku Rajecznicza. W obszarze źródliskowym jednego ze strumieni dających początek Rajeczniczy znajduje się stanowisko warzuchy polskiej (*Cochlearia polonica*). Stwierdzono tu również występowanie siedliska z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe). Na terenie ostoi, na obszarze ponad 100 ha, zachował się całkowicie zalesiony system hydrologiczny w postaci łączących się kilku śródleśnych strumieni. Stan zachowania lasów łągowych należy w większości uznać za doskonały. Przedmiotowy obszar Natura 2000 częściowo pokrywa się z rezerwatem przyrody „Kępina”.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Źródła Rajeczniczy PLH240033 został wyznaczony dla ochrony gatunku rośliny:

- warzucha polska (*Cochlearia polonica*) (kod: \*2109)

a także siedliska przyrodniczego:

- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe) (kod: \*91E0)

Lista przedmiotów ochrony ww. obszaru Natura 2000 może jednak ulec weryfikacji w toku prac nad planem zadań ochronnych.

Przedmiotowy obszar Natura 2000 w części pokrywa się z rezerwatem przyrody „Kępina”, który nie ma obowiązującego planu ochrony, natomiast ma zadania ochronne, które nie zawierają jednak zakresu, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody. Ponadto obszar Natura 2000 Źródła Rajeczniczy PLH240033 pokrywa się z terenem zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Koniecpol, dla którego plan urządzenia lasu nie zawiera zakresu, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody. Mając na uwadze powyższe, w odniesieniu do obszaru Natura 2000 Źródła Rajeczniczy nie może mieć zatem zastosowania przepis art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015r. poz. 1651 z późn. zm.) tj. możliwość odstąpienia od sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 lub jego części.

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura

2000 obowiązkowo sporządza się plan zadań ochronnych ustanawiany w drodze zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska na okres 10 lat.

Zarządzenie w sprawie planu zadań ochronnych winno być wydane w ciągu 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską, jako mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Plan zadań ochronnych jest narzędziem zarządzania zasobami przyrody, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Podstawowym celem opracowania planu zadań ochronnych jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony, czyli zapewnienie, że siedliska przyrodnicze i gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. Plan ma określić aktualny stan przedmiotów ochrony, zagrożenia dla utrzymania lub osiągnięcia ich właściwego stanu przez co należy rozumieć zapewnienie ciągłości istnienia gatunków i siedlisk przyrodniczych na danym terenie oraz niezbędne działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie, a także terenu i terminu ich wdrażania.

W świetle przepisów ustawy o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawiając plan zadań ochronnych, zobowiązany jest kierować się, przede wszystkim koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których zachowania wyznaczono obszar Natura 2000.

W związku z tym, przyjmuje się następujące założenia do sporządzenia planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Źródła Rajeczniczy.

1. Założenia podstawowe:

- 1) określenie zadań ochronnych na okres 10 lat (zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000);
- 2) zapewnienie, że siedlisko przyrodnicze i gatunek, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone;
- 3) zapewnienie ciągłości istnienia gatunku i siedliska przyrodniczego na danym terenie oraz wskazanie niezbędnych działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie, a także terenu i terminu ich wdrażania;
- 4) ustalenie działań ochronnych o charakterze „celowościowym”, tj. skoncentrowanych na osiągnięciu określonych efektów.

2. Założenia szczegółowe:

- 1) ustalenie kierunku ochrony na podstawie weryfikacji aktualnego stanu chronionego gatunku i siedliska przyrodniczego oraz tendencji zachodzących zmian (utrzymanie, zmniejszanie lub wzrost poziomu liczebności chronionego gatunku i zajmowanej powierzchni siedliska). Dążenie do zapewnienia stanu środowiska, umożliwiającego utrzymanie gatunku i siedliska przyrodniczego oraz utrzymanie stałego poziomu liczebności i zapobieganie jego spadkowi;
- 2) ustalenie metod przeciwdziałania i ograniczenia następujących zidentyfikowanych zagrożeń dla utrzymania właściwego stanu ochrony siedliska przyrodniczego oraz gatunku rośliny, będących przedmiotami ochrony w ww. obszarze Natura 2000:
  - zarastanie miejsc występowania warzuchy polskiej przez byliny wodne i nadwodne takie jak: mięta długolistna, trędownik oskrzydłony, ostrożeń warzywny, rzeżucha gorzka, potocznik wąskolistny,

- penetracja rozlewisk, w tym siedlisk warzuchy polskiej przez zwierzynę łowną,
  - zmiany warunków wodnych na skutek melioracji rolnych w sąsiedztwie obszaru,
  - osuszanie, odwadnianie terenu,
  - niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna - zbyt duże powierzchnie zrębów na siedlisku łągu olszowo-jesionowego poza tym obszarem,
  - zabudowa rozproszona;
- 3) określenie ewentualnych innych zagrożeń dla stanu populacji gatunku chronionego oraz siedliska przyrodniczego i sposobów przeciwdziałania ich skutkom;
  - 4) ustalenie działań w zakresie monitoringu;
  - 5) określenie wskazań do dokumentów planistycznych;
  - 6) określenie przesłanek sporządzania planu ochrony;
  - 7) stworzenie ewentualnego projektu weryfikacji Standardowego Formularza Danych obszaru i jego granic.

Mając na uwadze konieczność uzupełnienia informacji o przedmiotach ochrony, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach jest na etapie pozyskiwania dodatkowych danych przyrodniczych w zakresie niezbędnym do wypracowania prawidłowej strategii ich ochrony.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach zapewni możliwość aktywnego udziału wszystkich zainteresowanych w trakcie całego procesu wypracowywania ustaleń planu zadań ochronnych – do prac nad planem zostaną zaproszeni przedstawiciele samorządów, administracji wodnej, leśników, rolników itd., a także naukowcy i przedstawiciele ekologicznych organizacji pozarządowych.

Zapisy planu zadań ochronnych będą wypracowane w wyniku kompromisu wszystkich zainteresowanych stron. Zasady ochrony obszaru będące wynikiem współpracy pozwolą zminimalizować potencjalne konflikty pomiędzy ochroną przyrody, a potrzebami rozwoju gospodarczego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach będzie zamieszczał informacje o stopniu zaawansowania prac nad projektem planu zadań ochronnych oraz na bieżąco je uaktualniał na stronie internetowej <http://katowice.rdos.gov.pl> oraz szczegółowo określi sposób komunikowania się z zainteresowanymi osobami i podmiotami.